

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
 Társ szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisors ára 10 fillér.
 Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fl.

Gazdaságunk alapereje.

Nyitra, aug. 4.

Az ezidei rendellenes időjárás, mely megsemmisítette az ország gyümölcstermését, tönkre tette a kapás- és kerti növényeket, megperzselte a legelőket, újra a felszínre vetette azt a már sokszor hangoztatott jelszót, hogy Magyarországnak agrár államból, ipari állammá kell átalakulnia.

Minden ország, mely kizárólag vagy gazdasági életének túlnyomó iránya szerint őstermelésre van utalva, tőkeszegény és a mint nem képes egész lakosságának életkeresetet biztosítani, úgy nem képes a gazdasági katasztrófák ellen sem védekezni. Egy-egy elemi csapás, az időjárásnak kiszámíthatatlan szeszélyessége és mostohasága ezrek és milliók életének alapját támadja meg, hiányt idéz elő a terményekben, drágaságot, szükségletet és inséget okoz.

Lehetetlen ennél fogva, hogy egy ország gazdasági életének fő kútforrása a mezőgazdaság legyen, a melynek ereje és virulása az embernél hatalmasabb, nem befolyásolható és nem szabályozható tényezők játéktól függ, hanem az ipari termelésre

kell vetni a fősúlyt, ezen a téren kell foglalkoztatni a lakosság zömét, mert az ipari termelés az emberi szorgalom és ügyesség gyümölcse, melyet a természet elemei sem meg nem akaszthatnak fejlődésében, sem meg nem ronthatnak.

Ezekből az előzményekből más következtetés nem folyhat csak az, hogy ha Magyarországot a gazdasági válságoktól meg akarjuk kimélni, akkor át kell alakítanunk közgazdasági politikánknak irányát s a mezőgazdaság helyett az ipart kell az ország létfenntartó alapjává tennünk.

Ha azonban valamely okoskodásban hamisak az alaptételek, hamisnak kell lennie a következtetésnek is.

Az ipart kétségkívül nagyra kell becsülnünk, ipar nélkül egészséges közgazdasági élet nem is gondolható és a közjólét megteremtése sem lehetséges. De azt a kérdést, hogy mi legyen az ország gazdasági életének a fő forrása, alapereje, teoretikus okoskodással eldönteni nem lehet, hanem azt mindig az illető ország viszonyai határozzák meg.

Magyarországon a termőföld, a mező- és erdőgazdaságra alkalmas terület olyan nagy, hogy a lakosság

nagy többségének állandó foglalkozást és biztos megélhetési alapot nyújt. Pedig ez a hatalmas gazdasági terület nálunk még nincs kellően kiaknázva. Tömegesen kincs rejlik a magyar földben, melyről a mi gazdaságunk nagy többségének fogalma sincs. A belterjedelmes gazdálkodás nálunk még csak mutatóvagy számba megy, rendszernek azonban még korántsem mondható. Ha egyszer rendszerré válik, háromszorannyi embernek adhat a mezőgazdaság foglalkozást és biztosíthat megélhetést.

Beláthatatlan időn belül Magyarországon a mezőgazdaság lehet csak a fő életforrás, feltéve hogy közgazdaságunknak ezt a hatalmas ágát korszerűen fejleszteni fogjuk. De vajjon nem lenne-e bűn, ha nem fejlesztenénk? Az örültséggel határos politika volna az, a mely egy meglevő, egy a természettől a legnagyobb bőkezűséggel megadott életkútfőnek a fejlesztését elhanyagolná csak azért, hogy közgazdaságunkat egy ma még teljesen bizonytalan élelatalpra áthelyezze.

Ilyen bizonytalan alap az ipar. Nem azt az ipart értjük, mely a hazai szükségletet elégíti ki és szerény

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRGÁJA.

Kuhi — tso muhi.

Egy japán tudós levele.

— Irtá: Antal Margit. —

Kedves Jus-ito!

Barátaim ugyan lebeszéltek, hogy felkeressem Európát, tekintve az ottani barbár, vad állapotokat, de művem érdekében szükséges volt ez az utazás. Így te sem fogsz csodálkozni kedves bajtárs, hogy e veszélyes útra vállalkoztam. Te, ki Dél-Afrika remek pompájú fővárosában élsz és a legnagyobb civilizáció áldásait élvezed, nem képzeled, milyen kritikán aluli állapotok vannak Európában az Úr 2504-ik évében!

Új-Londonban szálltam gőzökre e nagy városban, mely a földrengéstől elpusztított egykori Yokohoma helyen épült. *Liliom* a nagy hajó, mely átrepülendő volt velem a lég-occeánon, ugyan nem közlekedik direkt Európával, de meglehetősen közel száll le hozzá, Szibéria Omszk tartományában. Ott privát-gőzöst kellett fogadnom, miután a nagy járművek féltik biztonságukat és nem mennek tovább. Egy meglehetősen külsejű kis gőzöst

béreltem tehát, a „Lilát”. Az útra szükséges gőzt és gázt egy acélburkolatú bőröndben vittük magunkkal. Ez a legújabb találmány. A gépbe egy gyűszűvel kell belőle önteni és hozzá a pnerignazi nevű új elemet, mellyel billiószor megnövekedve, képes a gőz két napig hajtani a gépet.

Vigan szeltük a levegőt. Előbb az Ural hegységen, aztán az orosz síkságon repültünk át. Sofföröm G-é úr (legújabbban e tájon csak az abécé betűivel nevezik az embereket) azon véleményének adott kifejezést, hogy szerencsésen elkerüljük a kozák nevű léghajós kalózkodókat. De bizony majd a körmeik közé estünk. Már-már oly közel voltak, hogy gyorstüzelő légi ágyújoknak golyója veszedelmesen füttyült-zúgott fejünk felett, de G. úr, a genialis sofför elbujt hamar velem együtt a Volga hullámaiba. A „Lila” viz alatt járó hajó is egyszersmind, így vagy egy félóraig viz alatt időztünk. Ezalatt a kozákok másfelé repültek és mi a Kárpátok felé vettük az utunkat. Remek látványt nyújtottak az óriási ingoványok és mocsarak az egykori Magyarország helyén. Milliói a vízi madaraknak repültek fel jöttünk és én vadásztam is volna rájuk a „Lila” villámpuskájával, mely alsó részén függ.

De minek tettem volna? Élelmiszerünk egy kilogramm súlyu dobozban komprimált kivonatolt, kisajtolt húsfélékben egy pár hónapra elég volt. Így a madarak megmenekültek. G. úr megmutatta, hol laktak egykor a magyarok és merre volt Budapest nevű fővárosuk. Mért-földekre terjedő romok jelezték egykori létét. A nagy földrengés kétezerben alaposan végzett vele. No és a kannibalizmus is, mely szörnyű szokás olyan hamar elterjedt Európában.

Sofföröm nem is tanácsolta, hogy bárhol is leszálljak. Csak onnan felülről mutogatta: itt laknak a cseh nevű vademberek, amott a francia kannibálok, emitt az olasz emberevők, végül a spanyol, portugál és angol törzsek, melyek vad állapotban élnek, mint egykor az indiánok.

— Mégis szeretnék valahol leszállni és az állapotokat a helyszínén tanulmányozni — jelentettem ki a sofförnek.

Ha kedves az élete, ne tegye! De ha mindenáron megakarja tenni, talán Páris egykori helyét nézzük meg, mondhatom, a romok igen érdekesek. Hanem ugyanesak kell vigyáznunk, hogy a vadak el ne csipjenek.

Félelem és rettegés közt szálltunk le valami idomtalan nagy rom mellett. Én azt

méreteken a külföldre, főképp a szomszéd Balkánországokba is exportál, hanem azt az ipart, a mely a nagy nyugati országokkal akarna versenyre kelni s e végből vállalataival a hazai munkaerőnek legnagyobb részét lekötne. Más szóval, azt a nagy arányú ipari berendezkedést tartjuk bizonytalan gazdasági ágának, a mely arra vállalkozik, hogy gazdasági életünk főerejét a mezőgazdaság területéről az ipar terére lendítse át.

Egy ilyen vállalkozás nálunk ugrás lenne a sötétbe, mert hiszen fogalmat sem alkothatunk magunknak arról, hogy az ilyen gazdasági átalakulás mibe kerülne, csak annyi bizonyos, hogy rengeteg nagy áldozatokba, és teljesen tájékozatlanok vagyunk arról is, hogy a mi ipari termékeink a nagy világversenyben, a nyugati államok fejlett, sok százados multtal bíró és biztos világpiacok felett uralkodó termékei mellett, minő sorsban részesülnének.

Nagy és erős nemzetekkel versenyezni az ipari haladás terén, nem gyerekjáték. Pedig be kellene mennünk ebbe a világversenybe, ha egyszer úgy rendezkednénk be, hogy közgazdasági erőnknek főforrása az ipar legyen.

A mi viszonyaink között életerőnket első sorban továbbra is a mezőgazdaságban kell keresnünk. Ennek kell virágzósnak lennie és akkor az táplálni fogja a magyar ipart is, a mely ha nem is világversenyt álló közgazdasági ág, de életerős hajtása lesz közgazdasági politikánknak, teljesen fejlett és tágas területű arra nézve, hogy rajta bőven megélhesse a hazai lakosságnak mindazon rétegeit, a melyek a mezőgazdaságban foglalkozást nem nyerhetnek.

Rendellenes időjárás és annak

hittem, hogy valami diluvium előtti óriás átaltnak esontváza megkövült állapotban, de soffőröm kijelentette, hogy ez torony volt valaha, melyet annak emlékére építettek, hogy a francia nyelv minden nemzetnek kedvenc társalgási nyelve volt. No most ugyan nincsen egy nemzet sem, a ki franciául beszélne akarna! Mind a japán idiómával élnek! A japán nemzet nem esekély büszkeségére... Hja, így változik a világ! De az építkezés is! Valaha a föld színén építkeztek... ime mi már házainkat nagy selyemhólyagok formájában magas árboefákhoz kötve csináljuk és azóta az emberiség sokkal egészségesebb. De mit is csinálnánk a földszinén? Mikor már a járnai tanuló kisbaba is repülő készletet visel a kis kövér hátán és úgy megtanul röpködni, mint a golyamadár.

Végre lent voltunk! Nagy szerencsénkre a vademberek észre nem vettek és mi a romokat kedvünkre megnézhattuk. A Szajna folyó egy szigetén furesa öreg embert találtunk. Szakálla majd övig ért, reszkető feje csak úgy táncolt kiaszott vén törzsén.

— Ki vagy? — kérdeztem őt franciául, hiszen kirándulásom kedvéért meglehetősen bemagoltam e rég divatját multa nyelvet.

sújtó következményeiből ne érveljünk a közgazdasági élet *átalakulása*, hanem annak céltudatos javítása mellett. Van a legtöbb elemi csapás ellen is óvszer, a szárazságot, az aszályt például a csatornázási rendszerrel elkerülhetjük, az árvizek veszélyét és pusztításait a folyamszabályozással csökkenthetjük. Minden elemi bajt természetesen el nem háríthatunk, de ez az ipari termelésnél sem lehetséges.

Álljon fegyverbe az emberi tudás és szorgalom s akkor az Isten áldásától kísérve mezőgazdaságunk diadalmasan állja meg helyét közgazdasági életünk vezérpalcán.

Az élelmi szerek hamisítása. A magyar büntető törvénykönyvnek egyik nagy hiánya az, hogy az élelmi szerek hamisítói ellen nem tartalmaz hathatós rendszabályokat.

A büntető törvénykönyvnek a közegészség elleni büntetéseket és vétségekről szóló fejezete a 314 §-ban egy évig terjedhető fogházzal, ezenfelül 200 koronától 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja azokat, a kik a közfogyasztás tárgyait képező s elárúsításra vagy szétosztásra rendelt élelmi cikkek közé az egészségre ártalmas anyagot kevernek, ugyszintén azokat, a kik az ilyen cikkek elárúsítás, vagy szétosztás céljából boltjukban, vagy raktárjukban, vagy más áruhelyen tartanak.

Az élelmi szerek meghamisítását ilyképp maga a törvény úgy határozza meg, hogy ez a meghatározás a legtágasabb teret nyújtja a hamisításra. Képtelenség a hamisítás fogalmát az egészségre ártalmas anyagok bekeverésének tényében összpontosítani. Hamisítás a legegyszerűbb logika szerint minden olyan eljárás, a mely által valamely dolgot valódi természetéből kivetkőztetünk. Így hamisítás a tejjel való keverése, mert ezáltal a tej elveszti természetes minőségét és tápláló erejét.

Mindazonáltal a büntető törvénykönyv alapján a tejjel vagy más élelmi cikkek is ilyen módon, vagyis nem mérges anyagoknak bekeverése által történt meghamisítását büntetni nem lehet. Szabályrendeleteket kellett hozni, a melyek által a közönséget a tejjel lefőlézése és vízzel való megkeverése ellen

meg akarták védelmezni. Ez a védelem azonban hathatós nem lehet, mert a szabályrendeletben megállapítható büntetés nem áll arányban azzal a súlyos visszaéléssel, melyet az élelmiszer hamisítók akkor is elkövetnek, ha az élelmi cikkekbe nem ártalmas idegen anyagokat kevernek.

Néhány napi fogság és néhány száz korona bírság az a büntetés, melyre a rendőrbíróság ítéli azt, aki valamely élelmi cikket nem mérges anyagoknak belevegyítése által meghamisított. Sokszor a fogságbüntetés el is marad, a hamisító leszurja 2—300 koronát és — tovább hamisít.

De sőt még abban az esetben is, amikor a hamisító mérges anyagokat használt az ő bűnös manipulációjához, a mikor tehát összeütközésbe jött a büntető törvénykönyvvel, a büntetés mérve nevétségesen enyhe, mert nem fogházzal, hanem *fegyházzal* kellene az ilyen merényletet sújtani.

Büntető törvénykönyvünk e tekintetben sürgős módosításra szorul, s minthogy újabb időben a törvényhatóságok és az ipar- és kerdekedelmi kamarák dícséretes buzgalommal igyekeznek a törvényhozás figyelmét ráterelni a közéletmezés hiányaira, nagyon kívánatos lenne, hogy ezek a tekintélyes közjogi és közgazdasági szerek az élelmi szerek hamisításának ügyével is foglalkoznának s a kormányt és a törvényhozást megfelelő szigorú intézkedésekre kérnék fel.

Levelezés.

Főispáni látogatások.

Trencsén, aug. 4.

Szalavszky Gyula val. belső titkos tanácsos, Trencsén megye főispánja egy idő óta sűrűn utazgat a vármegyében, hogy közvetlen tapasztalatból szerezen tudomást a megye viszonyairól, a közigazgatási állapotokról, a nép ügyes-bajos dolgairól.

A mult hó vége felé a bicsesei járás községeit járta be a főispán, ellátogatott minden körjegyzőségi székhelyre, a hova a jegyzői körzethez tartozó összes községek előljáróit meghívta, hogy velök személyesen érintkezhessek. A mely jegyzői székhelyen plebánia van, ott az illető plebánosokat is meglátogatta s általában ügyet vetett arra, hogy az egyes községekben lakó értelmiséggel is érintkezésbe lépjen.

— Én Jules Fëire vagyok, a francia akadémia egykori és utolsó elnöke.

Én emlékeimben kezdtem kutatni! Amint emlékeztem a francia akadémia ezerkilencszázharmincháromban megszűnt. Akkor győzték le ugyanis a vad kozákok a franciákat, a kozák Napoleonov Icsnikov vezérlete alatt. Mint tudod, e barbár hős az egykori francia Napoleon mintájára hódította meg Európa népeit és Napoleon nevé is szerette bitorolni.

— Ejnye kedves Fëire úr, ön valóban jó idős lehet már!

— Ó csak ötszázötven éves vagyok még... én találtam fel azt a szert, amitől az ember sokáig él. De csak magam vettem be, a többi elégettem. Hiszen a mostani emberek jobb, ha rövidebb életűek... nem hogy...

— Igaza van Fëire úr! Mint hallom, itt kannibáli állapotok uralkodnak?

— De mennyire!.. Engem is rég megettek volna, de bűbájosnak tartanak, és félnék tőlem.

— Ez érdekes. Tehát bűbájosok is vannak itt?

— Akármennyi. Csak keresztény nincsen. Annak már a neve is kiveszett e földről. De

jósok, bűbájosok, varázslók nagy számmal vannak.

— Igazán? És mi a vallásuk? A normandok a Hold istennek hódolnak és elsőszülötteiket ajánlják fel nekik. Azaz elégetik ezeket ujhold éjjelén. A valánszok budhisták voltak, de most valami bivaly alakú fétisnek mutatják be lovakból álló áldozataikat... a sampanyi néptörzs a bor istenét imádja „Likhör” név alatt. Nem tudom honnan vehették ez elnevezést?

— Óh mindez nagyon érdekes! Valóban. De mégis miképp történhetett az, hogy ez egykor keresztény népek így visszasüllyedtek a barbárságba? Mi a pápát és a kath. vallást oly nagyra becsülik és a francia nép elfordult tőle, meg a többi európai népek is. Hogy történhetett ez?

Jules Fëire a mellette fekvő bozótra mutatott: Így ni!

— Hogyan, így ni? E bozót?

— E bozót valaha a Jardin des plantes volt, remekszép park a leggyönyörűbb virágágyakkal, szökőkutakkal, ápolt utakkal, üde-zöld pázsittal. Öröm volt benne tartózkodni. De a párisi községtanács 2000-ben kiadta a rendeletet: kertjünkben nőjön minden szaba-

Ha ennek az utazásnak más célja nincs, mint a vármegye viszonyainak behatóbb megfigyelése, hogy ennek alapján a főispán a közjólét érdekében minél hathatósabb intézkedéseket tehessen, befolyását és erejét a közügyek felvirágoztatásának, az esetleges bajok orvoslásának minél eredményesebben szentelhesse, akkor a főispánnak ez az utazgatása teljes elismerést érdemel.

Lehetetlen ugyanis, hogy Szalavszky Gyula, a ki éles megfigyelő tehetséggel és igen nagy emberismerettel bír, ha egyszer személyes megfigyelésből ismeri meg a viszonyokat és az embereket, olyan kijelentéseket tegyen, mint a minőt tőle Zsolnán hallottunk, a hol az areképének leleplezésekor tartott ünnepélyen ezeket mondotta: „Hálát adok a Mindenható-nak, hogy második főispánságom idején Kánaán földjére vezetett, miután első főispánságom alatt a sivatag minden nyomorúságát végig kellett szenvednem“.

Senki sem örülne jobban, mint éppen e sorok írója, ha Trencsén vármegye tényleg a jólétnek és a jogrendnek a Kánaánja volna. De a ki ismeri vármegyénk közállapotait, az akkor, midőn egy olyan kijelentést hall, mint a minő a fentebbi, csak arra gondolhat, hogy a vármegye feje nem igen szállott le a vármegyei közviszonyok mélyére, hanem csak a zöld és a fehér asztalnál, a hivatalos akták sűrű erdején, vagy a társaságos jókedv rózsás szemüvegén át nézte azokat az állapotokat, a melyek Kánaánnak a képét varázsolták szeméi elé.

Ha Szalavszky Gyula folytatni fogja vármegyei utazgatásait és ha nem csak a hivatalos körökkel és személyekkel fog érintkezni, hanem a néprétegekkel is, főképp ha az ő érellyes akaratával elejét veszi annak, hogy az egyes községekben bankettek, multságokat rendezzenek tiszteletére és különböző érdekes csoportok hízlegésekkel vegyék őt körül, akkor kétségen kívül megnyílik a szeme és látni fogja az egyes nagyon kevés helyen felbukkanó Kánaán mellett a nagy kiterjedésű sivatagot, annak minden nyomorúságával.

Látogasson el a főispán a vármegye északi részeibe, figyelje meg gyakorlott szemével a nép életét, anyagi és kulturális helyzetét és tapasztalni fogja, hogy ez a vidék bizony még távol van az ígéret földjének határaitól.

Ki ne emlékeznék *Haydin* Imre orsz. képviselő interpellációjára, melyben a felvidéki nép, első sorban Trencsén vármegye lakossá-

don. Mintahogy sajtónk, népünk, lelkünk is szabad, legyenek növényeink is szabadok. Nőjjön minden ahogy tud és akar.

— Nem volt az a községtanács csupa idiótákból összeállítva?

— Ha csak az lett volna! De ők tudatosan vetették a konkolyt és irtották a tiszta buzát. Hej így van az, ha egy ország elfordul attól, ki a józan ész és belátást is adja az embereknek. Nehány évtized mulva a gyönyörű *Jardin des plantes* vad bozót volt. Olyan mint hazánk! A rossz és gaz vigan burjánzott és elnyomta a jót és hasznosat. Rablók és gyilkosok hazája most a szép Franciaország!

Itt nagyot sóhajtott az öreg. Mi pedig igyekeztünk vissza a hajónkra. Alig voltunk rajta, már láttuk, hogy rohan elő egy csapat rongyos sansculotte és ordítja: öld meg!

— No persze! Aztán ki írta meg a Tokiói akadémia számára Európa történetét és mostani állapotának bő ismertetését?

Másnapra Tonisztkban, harmadnapra Tokióban voltam. Alapsz tanulmányok után így állítottam össze Közép-Európa romlásának történetét: Mikor a keresztes hadjáratok elmúltak, mely időben úgyszólván egy érzés és egy lélek volt az európai nép, valami gonosz szellem

gának inséges helyzetét tárta fel. Az interpelláció hű tükröt tartott az ország szeme elé, de azért még semmi sem történt a nyomasztó állapotok enyhítésére.

Egy igen súlyos csapás érte ezt a különben is nagyon szegény népet a száj- és körömfájás fellépése folytán. Sok embernek elhullott az utolsó tehene is, bedugult ezzel életének egyik főforrása, de sem a megye, sem a kormány nem jött az erősen sujtott lakosság segítségére.

Számos községben az iskolafentartók a legnagyobb zavarokkal küzdenek, mert a tandíj megváltásának összege a mai napig sem folyósított. Vannak azután községek, melyekben fejlesztették az iskolákat, de az új tantermek üresen állanak.

A közegészségi állapotokról ne is beszéljünk, a hol nyomorúságos a táplálkozás és a lakás, ott a nép egészsége is gyenge lábbon áll. A közlekedés terén is sok helyütt a legkedvezetesebb viszonyok uralkodnak, a községek nem képesek az utakat karban tartani, de ha segílyt kapnának, egyszerre két bajtól szabadulnának meg, a rossz utaktól, a közlekedés nehézsége, hogy ne mondjuk lehetetlenségétől és az anyagi szükségétől, mert az utak javítása és kiépítése által keresethez jutnának.

Trencsén megye északi részeiben az amerikai viszonyok változása inséges állapotokat idézett elő. Még néhány év előtt Amerika bőven ontotta a pénzt, a nép teherviselési képessége eléggé nagy volt. Ma a kereset odaát sokkal kisebb, az amerikai munkás maga is alig tud megélni, nem hogy még haza is küldhetne valamit.

Mindezt azonban észre kell venni látó szemmel, itt a helyszínen kell az állapotokat nézni és tanulmányozni. Azért csak menjen a főispán a vármegyének ezen részeibe is s meg fogja tapasztalni, hogy sokat kell ott még dolgozni és áldozni, a míg a mai sivatag helyén Kánaán mezői kivirulnak. *Figyelő.*

Ujdonságok.

Kinevezések. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére *Császka* Lajos a m. kir. pénzügyminiszteriumban beosztott pozsonyi m. kir. pénzügyi titkárt, helyben való meghagyása mellett v. kir. pénzügyi tanácsossá nevezte ki. *Császka* Lajos néhány év előtt a nyitrai pénzügyigazgatásnál is működött s városunkban ugy hivatalos ügybuzgósága, mint társadalmi szereplése révén közkedveltségnek örvendett.

rontotta meg, a ki a vallásba gyengeséget öntött. Legyen a vallás is gyenge fércelmény, és ne erős szervezet! Ez volt a veleje a huggenták oly sok küzdelmének. Végre ez a fércelmény is túlerősnek bizonyult a romlott nép számára. Semmi vallás, semmi szabály! — lett a jelszó. Szabadosság minden téren. A vége pogányság lett, az természetes. Az is a legrosszabb fajtából. E gyenge népek vezetői elfelejtették, hogy a jót és hasznosat védeni kell és nem szabad prédául oda dobni a szenvedélyeknek. No de most úgy is késő.

H nem a mi népünk okulhat e példából. Elhagyva a kath. vallást az Isten alapította szent sziklát odajutunk, ahonnan az apostolok kiemeltek. . . de még lejjebb is!

Kedves barátom, reményem legközelebb együtt tehetjük tiszteletünket a sz. Atyánál, addig is ölel szerető hived *Kuhi — tso muhi.*

Sziporka.

Mentség.

Vendég: Erre a husra az étlep azt mondja, hogy fehérpecsenye. Hiszen ez egész fekete!

Pincér: Tetszik tudni, a szakácsnének gyászban van. Meghalt egyik unokatestvére.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kovács* Albert zayugrócezi állami polgári fiúiskolai helyettes tanítót a titeli állami polgári fiúiskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítótá; *Barabás* János szenici állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítótá; *Veres* Gábor zayugrócezi és *Racsman* József mohácsi állami polgári iskolai helyettes tanítókat a báni állami polgári fiúiskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítókká nevezte ki.

Uj uradalmi felügyelő. Zamojszky Ludmilla grófnő magyarországi összes birtokainak felügyelőjévé *Moravec* Károly intézőjét nevezte ki.

Püspöki körlevél. Gróf *Baththyány* Vilmos dr. nyitrai püspök f. hó 1-én kibocsátott VIII. körlevelében közli, hogy a bécsi apostoli nunciustól nyert felhatalmazás alapján f. hó 18-án mint O Felsőge születésnapján, mely ebben az évben pénteki napra esik, dispensációt ad a híveknek az abstinencia alól, ezen a napon tehát szabad lesz húsételekkel élni.

Minthogy a beczkói és vágújfalusi plebániákon f. é. május hóban a gyermekek között fellépett járványos betegség miatt nem lehetett a bérmlást megtartani, a püspök f. évi szeptember hó 3-ára tűzi ki a bérmlás szentségének kiszolgáltatását Beckón, a hova a vágújfalusi és szeleci hívek is berendeltettek. — Szeptember 8-án Moesonokon lesz bérmlás.

Az esztergomi főegyházmege-ből. Segédlelkészi minőségben kirendeltettek a következő ujmisékek: *Pintér* József Nagycé-tenybe, *Polónyi* György Nyitra-pereszlyénybe, *Maháczek* Pál Sopornyára, *Martini* Károly Nyitraujlakra.

Eljegyzés. *Kardos* Jenő Budapestről eljegyezte *Salzberger* Samu návojócezi földbirtokos leányát Stefit.

Hymen. *Venczell* Béla a Magy. Kir. Opera tagja városunk szülöttje f. hó 2-án kötött házasságot *Klebinger* Alice kisasszonnyal, *Klebinger* József tescheni gyáros leányával. A fiatal pár keleti tengeri nászutra indult.

Iskolatársak találkozója. Folyó hó 2-án Nagybecsén *Paska* István plebánosnál összejöttek azok a nyitraegyházmegei papok, akik 1879-ben vették fel az egyházi rendet. Jelen voltak a házi úron kívül dr. *Bartossik* Antal kanonok, szem. rektor, *Darvai* János nagysziklasi plebános, *Gyuresánszky* Demeter prépost-kanonok, *Kuliffay* Antal viszoli adminisztrátor, *Rényi* István hólaki plebános. Betegség miatt a találkozóon meg nem jelenhettek: *Kútvaszer* István apátkanonok és *Miklósi* Rezső nemsői plebános. A barátságos összejövetelen mint vendégek részt vettek: *Benyák* József esperes, viszocsányi adminisztrátor, *Fiebig* Alajos nyitrazerdahelyi plebános, *Wohland* Ignác, h. esperes, chinoráni plebános. — Mult hétfőn, július hó 31-én Várnán *Adámik* Ignác esp. plebánosnál találkoztak az 1893-ban felszentelt papok közül: *Czeizel* Antal a szent sír lovagja, mittai esp. plebános, *Czvincsek* János nagydivényi plebános, *Mihályfy* János bolesói adminisztrátor, *Krautmann* István ócsadi esp. plebános, *Szpuszta* István felsőmarikói esperes-plebános.

Iskolaszéki ülés. A nyitrai kath. iskolaszék f. hó 2-án ülést tartott *Szmida* Kálmán esp. plebános elnöklete alatt.

Az ülésen mindenek előtt felolvastattott a megyés püspök ur leirata, mellyel *Tóth* Lajos nyitravárosi polgármesternek az iskolaszék világi elnökévé való megválasztását jóváhagyta. A püspöki leirat kapcsán *Szmida* Kálmán egyházi elnök meleg szavakkal üdvözölte az ujonnan megválasztott világi elnököt, a ki ez üdvözlésre nagy tetszést keltett beszéddel válaszolt. Hangsúlyozta, hogy nem csak hivatalos állásának befolyását viszi be új munkakörébe, hanem egyéni önértetének és ambíciójának erejét is, és mindent el fog követni, hogy mint a kath. iskolaszék társelnöke minél sikeresebben közrehatasson a város kulturális érdekeinek előmozdításához.

Az iskolaszék ezután a kath. leányiskolánál működő három világi helyettes tanítónőt névszerint *Bieliczky* Margit, *Heichler* Flóra és *Fratrics* Ilona okl. tanítókat rendes tanító-nőkké megválasztotta s évi járandóságukat 1200 korona fizetés és 360 korona lakbérben állapította meg, számukra a díjlevél kiállításá

elrendelte s egyttal felkérte az iskolai igazgatóságot, hogy a megválasztott tanítónők részére az államsegély, illetőleg a fizetéskiegészítés iránt a szükséges lépéseket megtegyje.

Jakubovich Sándor igazgatótanítónak az iskolaszék 200 korona nyugdíjába is beszámítandó személyi pótlékot szavazott meg, ellenben ugyancsak 200 koronát kitevő jegyzői tiszteletdíját beszüntette. A 42 év óta szolgáló érdemes igazgatótanító maga kérte javadalmazásának ezt a módosítását, hogy annak idején méltányosabb nyugdíj illetményvel vonulhasson nyugdíjba.

Herald Gyula tanító abbéli kérelmének, hogy a pártéai iskolánál töltött 5 évi szolgálata tanítói működésének éveibe beszámíttassék, mint teljesen jogos kívánságnak, az iskolaszék egyhangulag helyt adott.

A FMKE. új elnöke. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület elnökévé *Craus* István nyitrai főispánt jelölték, a kinek megválasztása a szept. 17-én Léván tartandó közgyűlésen fog megtörténni.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának belső megújítása annyira előre haladt, hogy már csak a gázszellőző beállítása és egyes aranyozási munkálatoknak a végzése van hátra. Az állványokat elhordták a templomból, melynek megújult ékessége most már csaknem egész pompájában látható. A nagy összegre rügő helyreállítás költségeinek fedezésére szolgál a „Palugyay Imre püspök emlékezete” című kis monográfiának a tiszta jövedelme is, melynek gyarapításához újabb hozzájárultak:

Pápay Endre Baross háza 10, Paska István Nagybelic 5, dr. Chorényi József Illava 5, Bueskó István Diósfalu 4, Mikovics Imre Nagybossány 3, Beregi Endre Bellus 3, Plebánia hivatal Alsókörsény 2, Bárdy Antal Vágapátfalva 2, Mittuch József Felsőelefánt 2, Plebánia hivatal Szkaacsán 2, Juráček István Felsőszűcs 2, Hamar Kálmán Appony 2, Karsay Imre Pográny 1 korona. Egyébb kegyes adományok: Bürger Fanny gyűjtése 10 kor., Brueker M. Agoston Gálgóc 10, Hönigmann Krajnából 31.80, Amerikából 10.57 kor. Összesen 105.37 korona. Hozzáadva a lapunk jul. 23. számában kimutatott 9902.35 koronához, lesz 10007.72 korona. — Isten fizesse meg!

Elégtétel egy rágalmazásért. A múlt évi képviseléválasztások alatt történt, hogy id. *Rudnay* István nyug. kir. táblabíró, nyitradivéki birtokos minden ok és alap nélkül súlyosan megrágalmazta *Kelecsényi* Béla t. kanonokot, szkaacsányi esperes plebánost, akinek *Rudnay* Istvánnal soha semminemű ügye nem volt, őt nem bántotta, vele egyáltalában nem foglalkozott. *Rudnay* mindazonáltal cikket irt egy Felsőmagyarországi Lapoknak nevezett nyitrai újságba, a mely egyik példánya az eredetileg „Nyitra” címmel bír, de különböző helyeken mintegy 12 vagy hány cím alatt megjelenő lapnak. Ebben az újságban *Rudnay* István megvádolta a nagy nyilvánosság előtt *Kelecsényi* Bélát, hogy vad házasságban él és törvénytelen módon családot alapított. Ugyanez a cikk a Budapesti megjelenő „Slovenske Noviny” című kormánypárti lapban is napvilágot látott.

Kelecsényi Béla egyéni és papi becsületének védelmére sajtópert indított *Rudnay* ellen, a kit úgy a nyitrai, mint a budapesti kir. törvényszék is vád alá helyezett sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt.

A nyitrai kir. törvényszéknél f. hó 2-án tartott meg ez ügyben a főtárgyalás, melynek eredményeképp a kir. törvényszék id. *Rudnay* Istvánt sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségében bűnösnek mondotta ki és őt 40 napi elzárásra, átváltoztatható 400 korona pénzbírságra és az összes perköltések megfizetésére ítélte, úgyszintén az ítéletnek a „Felsőmagyarországi Lapok”-ban vagy a mennyiben ez az újság már megszűnt volna, a „Nyitrai Szemle”-ben való közzétételére kötelezte. A bíróság egyttal alkalmazta a büntető novellát s a vádlottnak büntetését egy évre felfüggesztette.

A fuldokló embernek a szalmaszába való kapaszkodásához hasonlított *Rudnay* az a védekezése, hogy ő *Kelecsényi*t sérteni nem akarta, hanem őt az inkriminált közlemény megírására azok a cikkek készítették, a melyek a múlt évi választási küzdelem alatt a Ny. Szemleben ellene megjelentek.

Rudnay ezt a hihetetlenül gyenge védekezését sem a vádtanács, sem a kir. törvényszék el nem fogadta. Nyilvánvaló ugyanis hogy a legtávolabbi összefüggés sines lapunknak *Rudnay* ellen irt cikkei és *Kelecsényi* Béla személye között, mert azokat a cikkeket *Kelecsényi* sem nem írta, sem nem inspirálta s *Rudnay* Istvánnak a legkisebb támaszpontja sem volt arra, hogy ezeket a cikkeket *Kelecsényi* Bélának tulajdonítsa. Különben pedig megjegyezzük, hogy a *Rudnay* által felpanaszolt cikkekből a közlemények írója bírálta ugyan *Rudnay* István politikai magatartását, de egyéni becsületét egy szóval sem érintette. Ezt ő maga sértette meg annak a rágalmozó közleménynek a megírásával, a melyért most elítélték.

Az ítélet jogerős és — erkölcsileg is teljes erejű.

A magánvádlót dr. *Lelley* Jenő nyitrai ügyvéd képviselte, a ki ez alkalommal is jeles jogi készségéről és ügyes debatteri tulajdonságairól tett bizonyosságot.

Nyári mulatság. A nyitrai katolikus legényegyesület 1911. évi augusztus hó 6-án vasárnap a sörkertben nyári mulatságot rendez, a következő programmal: 1. Virág-nóta. Éneklük az egylet tagjai. 2. Monológ. 3. Betyárdal. 4. Három bujdosó. Kacagató bohóság. 5. A Beketóv-cirkusz művészeinek és atlétáinak produkciói. Confetti. Serpentin-esata. Tánc. Belépő díj személyenként 1 korona.

Uj bankpalota Nyitrán. A Nyitrai Központi Bank megvette a Tóth Vilmos-utca-ban lévő Petrovics-féle házat, amelynek helyén kétemeletes palotát épít majd a bank.

Iskolai Értesítők. III. A nyitrai róm. kath. polgári és felsőbb leányiskola Értesítője az 1910/11. tanévről. — Közli *Német* István igazgató.

A nyitrai kath. felsőbb leányiskola már a múlt iskolai év elején megkezdte a visszatérést eredeti kiindulási pontjához, a polgári iskolához, melyből minden átmenet nélkül nőtt ki s így meg sem szerezhetette a természetes fejlődés feltételeit.

Már a múlt év elején megnyílt az első polgári osztály, míg a többi osztályok mint a felsőbb leányiskola alkotó elemei szerepeltek. A cseppet sem előnyös és kívánatos keverésnek véget vetett a megyés püspök úrnak f. é. május hó 30-án kelt intézkedése, melylyel az iskola V. és VI. osztályát a jövő tanévtől kezdve megszüntette, s ezzel az intézetet polgári leányiskolává alakította át. A megszünt V. és VI. osztály helyébe két évi továbbképző tanfolyam lép életbe.

Az Értesítő *Depaul* Szt. Vince az irgalmas nővérek társaságának alapítója életéből közöl néhány vonást abból az alkalomból, hogy a nyitrai irg. nővérek, mint az intézet tanítónői ez évi szept. 8-án ülik meg Nyitrán való meglepedésüknek 50 éves évfordulóját.

Az intézet két nagy jótévedője *Bende* Imre püspök és *Vagner* József prelátnak kanonokról hálás érzéseket kifejező nekrológot olvasunk az Értesítőben.

A tanári testület 17 tagból és pedig 2 világi pap, 6 irgalmas nővér, 3 kegyesrendi pap, 4 világi tanár és 2 világi tanítónőből állott. Már ez az összeállítás is mutatja, hogy itt volt az intézet viszonyai rendezésének 12-ik órája, mert tiszta illúzió azt hinni, hogy ott, a hol annyi különféle elem egyesül egy tancétra, egységes tanítási és nevelési eredmény elérhető lenne.

Az intézetnek 187 tanulója volt, a kiknek a tanulmányi előmenetele kielégítő. Feltűnt nekünk, hogy az intézet növendékei olyan kiváló tornászok. A tornából ugyanis 116-an kaptak kitűnőt. Ha ez a szám nem csak a szorgalmat, hanem az ügyességet és a mozgási készséget is kifejezi, akkor ezekben a leánytanulóknak a sportra való hajlamnak erős esí-

rái rejlenek, melyekből az ügyes nevelés a munkára, a dologosságra való hajlandóságot fejlesztheti ki, a mire olyan nagy szüksége van a társadalomnak a mai drága világban.

A Mária-kongregációnak 48 tagja volt s úgy ez, mint a Margit-önképzőkör üdvösen hatott közre a növendékek lelki és szellemi kiképzésének emelésére. De az önképzőkör nevével a mai napig sem vagyunk tisztában. Miért Margit- és miért nem Etelka-önképzőkör?

Az intézettel kapcsolatosan jól berendezett internátus áll a nevelés szolgálatában az irgalmas nővérek gondos anyai vezetése alatt, melynek hírneve túlterjed Nyitrai megye határain. Az internátusban a teljes ellátás díja 400 korona, a mi a jelenlegi viszonyok között igen jutányosnak mondható. Az elmúlt évben az internátusnak 63 növendéke volt.

Halálozás. A nyitrai postahivatalnak egy igen derék és buzgó tagja hunyt el e héten: *Mácsik* János levélhordó. A szerencsétlen ember a múlt évben megvakult egyik szemére, s a veszedelmes kór ez idén a másik szemén is kezdett jelentkezni. *Mácsik* a fővárosi klinikán keresett orvoslást bajára. Az orvosok a műtétet végrehajtották rajta, amely azonban állítólag balul ütött ki, mert a levélhordó az operáció után kiszenvedett. Hulláját családja Nyitrára hozatta. Temetése szerdán délután ment végbe a közönség nagy részvéte mellett. — Nyugodjék békében!

Uj találmány. *Kubinyi* István budapesti okl. gépészmérnök *Kubinyi* Endre nyug. püspöki pénztáros és nyitrai birtokos fia egy eddig teljesen ismeretlen szerkezetű repákiemelő kézi gépet talált fel, melynek segítségével a cukorrépat a legkeményebb talajból is sértetlen állapotban lehet kiemelni. E mellett különösen nagy előnye ezen új gazdasági eszköznek, hogy az ára oly csekély lesz, hogy azt a kisgazdák is könnyű szerrel beszerezhetik. A feltaláló több ily repákiemelő gépet küldött a Nyitrai megyei Gazdasági Egyesületnek, hogy ezekkel a különböző keménységű talajban kísérleteket eszközölhessen. Ha a találmány a feltaláló intencióinak megfelelőleg beválik, úgy hálás lehet majd a gazdaközönség, mert az új gép az eddig oly nagy fáradságot és tán még nagyobb anyagi áldozatot igénylő cukorrépatermelés olcsóbbá és intenzívebbé fogja tenni.

Kolera Nyitrai megyében. Nyitra-kaláz községben egy asszony f. hó 2-án koleragyanus tünetek között megbetegedett. Az esetből kifolyólag szigorú óvintézkedéseket tettek. — Ki tudja hányszor fog még hasonló hír a lapokban felbukkanni, mert most divat kolera-t szimatolni, de sajnos nem tud divattá válni a köztisztaság sem a falvakban, sem a városokban.

A hőség áldozata. Szakolcáról írják lapunknak, hogy pénteken munka közben egy Petrovics nevű parasztember szántóföldjén a nagy hőség következtében hirtelen rosszul lett és meghalt.

Kegyurasági terhek megváltása. A D' Harcourt-féle trensenmegeyi birtokokat terhelő kegyuraság alól a „Földbirtok és Telekbank” nevű budapesti részvénytársaság, mint az említett birtokok egy részének tulajdonosa újabb a trensenmegeyi és báni plebániák kegyuraságát váltotta meg, az előbbi 21 ezer, az utóbbit pedig 24 ezer korona váltásáron.

Bátor életmentő. Szombaton július hó 29-én az érsekújvári honvédhuszárok úszógyakorlatokat végeztek lovaikkal a Nyitra folyóban, a malom mellett. A zsilipekről lezuhogó habok egy huszárt lesodortak a lováról, s az ár a szerencsétlent elkapta, úgy hogy a víz alá merült. Közel a helyszínéhez sokan fürödtek, akik a szerencsétlenség láttára zajt csaptak, de senki sem mert segítségére sietni a fuldoklónak. A nagy lármát meghallotta dr. *Turchányi* Imre ügyvédjelölt, aki rögtön oda-sietett és a vízbe ugrott, hogy kimentse a mármár befult huszárt. Sikerült is őt megragadni, de az ügy belekapaszkodott a mentőbe, hogy ez is a víz alá merült. Iszonyú küzdelem fejlődött ki a két ember között, a mentő roppant erőfeszítéssel kétszer rázta le magáról a karjait átfogó huszárt, míg végre sikerült őt a parthoz vonszolni, ahol az eszméletlen embert talpra állította. A közönség, mely szivszorongva nézte a kemény élethalál tusát, a bátor életmentőt lelkesen megéljenzte.

Uj plebános. Vették a következő sorokat: A dr. Steinhöfer Gyula esperes-plebános elhalálozásával megüresedett nyitrai plébániát Sztopka Modest h. plebános kapta meg. E napokban nyújtotta át neki közmegelegedésre özv. gr. Esterházy Jánosné kegyúrnó a presentát. Közkedvelt és az egyházi teendők végzésében fáradságot nem ismerő derék hazafias papjuknak szívből gratulálnak a hívek.

Magyarok a dresdener kiállításra. A dresdener nemzetközi higiénikus kiállításra, melyen Magyarországnak is van egy kiválóan szép pavillonja, az ország városai egymásután küldik ki képviselőiket a művelt államok közegészségügyi intézményeinek tanulmányozására. Nyitra megyéből eddig Szakolca város a polgármestert Czobori Károlyt küldte ki, Érsekújvárról pedig Steiner Gyula tanácsnok megy a szász fővárosba, hogy a higiénikus berendezkedés terén ismereteit gyarapítsa.

A városi pöcegödörök tisztítása. (A nyitrai háztulajdonosok és házkezelők figyelmébe.) A házi pöcegödörtisztítást a város ezideig vállalati úton biztosította olyképen, hogy a vállalkozó közvetlenül a háztulajdonossal szemben teljesítette a munkálatot és szedte be a díjakat. Az elmúlt évek alatt több panasz érkezett a hatósághoz; ezen elégedetlenséget akarja megszüntetni a hatóság az által, hogy a jövőben házilag végezteti a pöcegödörtisztítást és az ürülékkihordást. E célból megfelelő gépkocsik és egyéb járművek és felszerelések már beszerestek, és a házilagos üzem megkezdődött; a városi hatóság az ellenőrző közegével pontosan megállapítja az ürülék mennyiségét, nehogy ebből kifolyólag a háztulajdonosok anyagi károsodásnak legyenek kitéve. De gondoskodik a hatóság arról is, hogy a tisztítás a közegészségre veszélytelenebb időszakban és módon teljesítessék, és egyébként is a hatóság erkölcsi súlyával kívánja fedni ezen, a közegészséggel, köztisztasággal és háztulajdonosok magánérdekeivel erős vonatkoztatásban álló berendezkedésnek és üzemnek helyes és teljesen megbízható kezelését. A megrendelést a városi számvevőnél (városház I. emelet 5. számú ajtó) kell megtenni. A tisztításért járó díjakat a képviselőtestület a gépkocsival való tisztításnál hektoliterenként ötven (50) fillérben, a hordókocsival való tisztításnál hektoliterenként 55 fillérben állapította meg. Módot nyújt azonban a hatóság az intézeteknek és nagyobb háztulajdonosoknak, hogy évi általánosságban történhessék megállapodás, amennyiben ez a polgármesterrel közöltetnék.

Felhívás a nagytapolcsányvidéki róm. kath. vallású tanférfiakhoz! Nyitra báján, a ker. Iskolatestvérek kies fekvésű intézetében, az illetékes tényező helyesléte hozzájárulása mellett, f. é. augusztus hó 28-tól szeptember 1-ig, P. Csambál András S. J. lelki atya, róm. kath. tanítók számára lelkigyakorlatokat fog tartani. Bevezető sz. beszéd aug. 28-án este, szept. 1-én pedig közös sz. áldozás. Alkalom nyújtatván ekként a lelki megújodásra főképp mindazoknak, kik hasonló célból a távol eső nagyszombati rendházba 4-5 napra nem távozhattak, további tájékozással alulírott kéri az előzetes jelentkezést legkésőbb aug. 20-ig. Részt vehetnek lelkészek is. Nyitra koros (posta helyben) 1911. aug. 1-én Markovich János, tank. esperes.

Repülőgépen Pöstyénből—Vágújhelyre. Székely Mihály aviatikus, ki budapest—bécsi repülésével oly nagy sikert szerzett a magyar aviatikának, jelenleg Pöstyénben tartózkodik, s állítólag augusztus 6-án Nyitra megye e hírneves fűrdőhelyén felszáll és onnét Vágújhelyre fog repülni. Székely Mihály ez újabb vállalkozása iránt nagy az érdeklődés az aviatikai körökben.

Vesztett eb marása. Mult hó 29-én egy felsővárosi boltosnak a kutyája megmárt egy tormosi embert és nyitrai városi kis lánykát. Minthogy az eb állítólag veszettségben szenvedett, a megmártakat a budapesti Pasteur-intézetbe szállították.

Tűzzel játszó gyermek. Tormoson Moravcsik János községi bakter kis fia a kocsi-szin alatt forgácsot és szalmát hordott egy rakásra és azt meggyújtotta. A tüzet azonban korán észrevették és eloltották. Így sikerült elejét venni a nagyobb szerencsétlenségnek, habár kisebb kár így is keletkezett.

A jegyzők árvaházáért. A vármegyék alispánjai meleg hangú rendeletet küldtek a községek elöljáróihoz, melyben figyelmüket felhívták az Erzsébet-árvaházra. Ez a neve ugyanis annak az árvaháznak, mely a jegyzők árváit lesz hivatva nevelni. A belügyminiszter az ügyet a községek pártfogásába ajánlotta s ehhez képest felszólította a községeket, hogy mint erkölcsi testületek vásároljanak az Erzsébet-árvaház most kibocsátott sorsjegyeiből. A vármegyék alispánjai közlik a belügyminiszteri ajánlást s a maguk részéről is kéri a községek támogatását. Az ügyet azonban maguknak a jegyzőknek is fel kell karolniok, mert az ő kári érdekeikről van szó. A Községi Közlöny állandóan közli azoknak a jegyzőknek a nevét, akik legalább száz darab sorsjegyet helyeznek el a jótékony cél sikerére.

Visszatérés. Folyó évi júl. 30-án a nagydivényi plébániái templomban Jurisza György ág. vallású hámosi lakos visszatért a kath. egyház kebelébe. Az ünnepélyes hitvallást Czvinsek János plébános kezébe tette le.

Hangverseny Pöstyénfűrdőn. Fényes lefolyású hangverseny volt július hó 31-én este Pöstyénfűrdőn az ottani gyógyteremben. Grosskopf Márk a fűrdő filharmonikus zenekarának igazgatója, akit tudvalevőleg Márkus igazgató a népopera-hoz szerződttetett I. karmesternek, tartotta jutalom hangversenyét. A nívós műsor fénypontját Beethoven 3. sz. Leonora-nyitánya képezte, melyet a zenekar művészi tökélyvel juttatott kifejezésre. Grosskopf karmester a nála megszokott mesteri tudással dirigált. A hangversenyen közreműködött azonkívül Geyer Hermin operanékesnő, aki Grosskopf „Dir ist die Herrschaft gegeben“ című új szerzeményével ért el óriási hatást. Az estélyt a karmester egy tanítványának Herz Elvira kisasszonynak sikerült debütje fejezte be, aki biztos fellépésével, kellemes előadásával és nagy reményekre jogosító organumával irányította magafelé a közfigyelmet. A terem színültig megtelt előkelő bel- és külföldi közönséggel, mely meleg ovációban részesítette a népszerű és közkedvelt karmestert.

Az Élet 1911. augusztus 6. számának tartalma: Vasárnapi levél: Hát arra járt-e eső? — Az elmebajosok birodalmában. Fráter Aladár. — A titok. Szilárd Győző. — Vitézi ének. (Költemény.) Boros Ferenc. — Selene. (Regény.) Orbán Dezső. — Híres barátságok. özv. Báthory Nándorné. — Haszontalan. Gerolamo Rovetta. — A könnyről. (Költemény.) Sik Sándor. — Csütörtök úr. (Regény.) Chesterton-Hévey. — Könyvek. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek. — Az Élet előfizetési ára egy évre 20 kor., fél évre 10 kor. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, VII. Damjanich-u. 50.

Képkereskedők üzelmei. Hétfőn, július 31-én, kétréndbeli feljelentés is érkezett a nyitrai rendőrkapitánysághoz egy budapesti képkészítő vállalat ügynöke ellen. A vigéc úr megrendeléseket gyűjtött életnagyságú képekre, melyeknek darabját 6 korona áron kellett volna szállítania. Természetesen többen mentek lépre, de mindeztideig csak egy helybeli szabóságé neve, Koczúrek Antalné és egy tormosi gazda tettek feljelentést az ügynek ellen. Koczúrekné egy életnagyságú, prima kivitelű kép helyett állítólag egy ócska, mit sem érő képet kapott, amelyért 25 kor.-t kellett kiszurkolnia, amennyiben a kép utánvételt jött. A tormosi gazda 6 koronáért meg egy életnagyságú kép helyett egy 2 cm. átmérőjű miniatúr képet kapott de olyan silány kivitelben, hogy azt az eredetivel össze sem lehetett hasonlítani. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a vigéc ellen az eljárást.

Sikkasztás a nagytapolcsányi kózkórházban. A megyei kózkórházakban az utóbbi időben egymást érik a rendellenességek. Még élénk emlékezetében lehet olvasóinknak az érsekújvári kórházi botrány, mely a gondnok állásától való elmozdításával végződött, — most újabban a nagytapolcsányi kórház gondnokának bűnös üzelmeiről ad hírt tudósítónk. — Dobay János volt vármegyei díjnok, ki alig egy éve került kórházi gondnoknak Nagytapolcsányba, az utóbbi időben teljesen átengedte magát szenvedélyének, a kártyázásnak. Ejszakánként hajnalig görnyedt

a kártyaasztal mellett s nagyban adta a bankot. Jelentékeny összegeket vesztett nap-nap után. Fizetéséből természetesen nem tellett az uri passzióra, azért a kórház pénzéhez nyúlt. Kisebb-nagyobb összegekben állítólag több mint 10.000 koronával károsította meg a kórházat. Bűnét, a míg csak tehette, takargatta, de a mult héten a tapolcsányi kir. adóhivatal erőlyesen sürgette az elszámolást. Dobay hűzta-halasztotta a dolgot, de rohamosan közeledett a számadások benyújtásának a határnapja. Látva vesztét, egy szép napon kerekelt oldott. A hatóság esendőörökkel kerestette mindenfelé. Végre három napi kutatás után megtudták, hogy Tormoson tartózkodik. Szerdán este tartóztatták le a megtévedt fiatalembert. A hatósági közegek a nyitrai ügyészség fogházába kísérték át.

A varázsvesszős nő. Hirt adtunk nemrégiben arról, hogy egy pöstyéni uriaszony, Tüköry Jenőné varázsvesszővel forrásra talált. Most a pöstyéni fűrdőszigetén, mely egész terjedelmében hőforrásokat rejt magában, a Thermia szállónak hidegvizzell való ellátása érdekében Tüköryné a melegforrások területén kutatott varázsvesszőjével hideg viz után. Az urinő többek jelenlétében kutatott és villásvégű fűzfavesszővel megjelölte azt a helyet, ahol hideg erek mennek a föld alatt. A megjelölt helyen tényleg hideg vízre bukkantak.

Rejtélyes haláleset. Július hó 21-én történt, hogy Kropácsy Antal vágújhelyi jegyző Vrablik Antónia nevű 21 éves eselédje váratlanul eltűnt. A holttestére a napokban bukkantak, mely már foszlásnak indult. Az a gyanu, hogy a leány magzatelhajtást célzott s a magzatnak szánt méreg őt magát ölte meg.

Egy malomtulajdonos letartóztatása. A nyitrai hitelbank és a budapesti Strasser és König cég feljelentésére a rendőrség szombaton család miatt letartóztatta Zobel Gyula nyitrai malomtulajdonost. Zobel az utóbbi időben nagy veszteségek érték a tözsdén, melyek anyagi erejét felülmúlták, minek folytán kétes eszközökhöz folyamodott. Zobel Gyulát vasárnap reggel kísérték át az ügyészséghez. Dr. Tejfalusy Béla vizsgálóbíró a rendőrségi letartóztatást helyben hagyta. A rendőrségen csak a vád tanút hallgatták ki. Zobel különösen azzal vádolják, hogy az utóbbi időben rengeteg mennyiségű árut vásárolt hitelbe és azt potom áron vesztegette el, fizetni azonban senkinek sem fizetett. A vádlott rokonsága minden lehetőt elkövetett, hogy a különben szorgalmas és törekvő embert a hírnevtől kimentse. Ez pedig sikerült is, mert szerdán reggel Zobel összes tartozásait rendezték, s így a malomtulajdonost szerdán délután szabadlábra helyezték. A család és a rokonság közbenjárására a hitelezők ugyanis feljelentéseiket visszavonták. A malomban az üzem teljesen szünetel.

Tűzek. Vasárnap este 1/2 10 óra tájban a Felső-Zoboron tűz volt. Egy gerenceséri gazdának szőleijében kigyulladt a szalmakazal és porrá égett a közelben lévő gabonával együtt. Brogyán községben vasárnap tűz támadt és a lángok oly rohamosan terjedtek, hogy a fél falu leégett. A szomszédos falvak tűzoltósága is segédkezett az oltásnál, de nem bírták a pusztító elemet megfékezni.

Nagylapáson a mult vasárnap délután éppen litánia alatt tüzet jeleztek a félrevert harangok. Még szerencse, hogy ép akkor ütött ki a veszedelmes elem, mert a nép sokasága rögtön a helyszínén termelt, és dacára a szárazságnak meg a vízhiánynak ügyes erőfeszítéssel rövidesen sikerült lokalizálni a tüzet. Két háznak gazdasági épületei hamvadtak el mindenestül. A kár jelentéktelen, ambár az egyik zsellérnek mindkét malaca benégett az ólban. A tüzet alighanem játszó gyerekek okozták.

Az eltűnt talmudista megkerült. F. évi július hó 6-án történt, hogy Rottenstein Miksa nagytapolcsányi talmudista eltűnt lakásáról. Szállásadója az esetet bejelentette a rendőrségen. A tapolcsányi rendőrség megkeresésére a budapesti államrendőrség országszerte köröztette az eltűntet. Végre a wieni rendőrség koldulás közben elfogta az eltűnt Rottenstein Miksát. Midőn a szőkevényt a rendőrségen kihallgatták azt mondta, hogy Jeruzsálembe akart menni és ott folytatni tanulmányait. A talmudistát illetőségi helyére toloncolták.

Váratlan örökség. Nem a mindennapi események közé sorozható módon, váratlanul jutott örökséghez *Vogt Géza* eszermendi tanító. Batonya (Csanád m.) községben élt anyai nagybátyjának felesége ez év tavaszán elhunyt. A család, illetve gyermekek nélküli házaspár kimultával az 1879-ben készült végrendelet rendelkezései szerint kellett eljárni. A 450 ezer koronára becsült ingatlant 3 oldal-ági örökös fogja megkapni, kik között *Vogt Géza* 100—120 ezer koronával szerepel. Érdekes, hogy az elhunyt özvegy második férje az ismeretes Verhovay Gyula képviselő volt. *Vogt Géza* pedig ezen örökség kapcsán tudta csak meg, hogy Justh Gyula pártvezér is rokona. A szerencsés örökös pénzét birtokváltásra fogja fordítani s hivatala mellett gazdálkodni is fog.

Életmentő hegedűművész. Szombaton délelőtt Pöstyénben a Vág hídján sétálók rémülten vették észre, hogy egy a szabadban úszó 14—15 éves fiú a hid közelében az örvénybe került és azonnal elmerült a habokban. Fekete Gyula hegedűművész, a budapesti operaház tagja utána ugrott a fiúnak és hosszú küzdelem után, saját élete veszélyeztetésével is kimentette a fuldoklót. A bátor életmentőt a fürdő közönsége lelkesen megéljenzte.

Munkássors. A nagytapolcsányi új városháza építkezésénél — mint lapunknak írják — kedden súlyos baleset ért egy munkást, Csabai József 19 éves napszámost. Egy három méter mélységű vas traverzet egyedül akart tova cipelni, miközben elcsúszott és a vasdarab bal vállát összetörte. Eszméletlen állapotban vitték be a tapolcsányi Agoston-kórházba, hol élet-halál közt lebeg.

Állat az emberben. Novák Mária 12 éves kis leány Besztercesny község libalegelőjén játszadozott. E közben egy ismeretlen vándorlegény a bokrok közé esalta és erőszakot követett el rajta. A szerencsétlen lánykát félholtan hozták be a nagytapolcsányi kórházba.

Villámcsapás. M. hó 17-én délután nagy zivatar vonult el Nagytapolcsány fölött. A villámcsapás egymást érte. Egy villám belecsapott a városház telefon vezetékébe. A telefon közelében állók közül senkinek sem történt egyéb baja a kiállott ijedtségen kívül.

Eladó Nagytapolcsányban a Br. Stummer-úti 9. számú lakóház, mely 3 tágas szobából, konyhából, előszobából, kis pincéből, éléskamrából áll. A háznál kút és gyümölcsös konyhakert is van, valamint a villanyvilágítás is be van vezetve. Érdeklődőknek szívesen nyújt felvilágosítást a tulajdonos: *Paszitka Vilmos*, Nyitra Kálvária-út 17. sz.

Sikkasztó ügyvédi irnok. Koch Sándor volt nyitrai, jelenleg nagytapolcsányi ügyvédi irnok, többrendbeli család, sikkasztás és okirathamisítás vétségével volt vádolva, melyet Salgó Weisz Károly nyitrai takarékpénztári tisztviselő és lapkiadó sérelmére elkövetett. Kedden ítélték felette a nyitrai kir. törvényszék, Links István kir. törvényszéki bíró elnökele alatt. Koch Sándort a bíróság többrendbeli család, okirathamisítás és sikkasztás miatt három havi fogházra ítélte. Koch az ítélet ellen felebbezett.

Lopás az orvosnál. Nagytapolcsányból írják lapunknak, hogy hétfőn este a nyitott ablakon Adda Viktor dr. főorvos lakásába bemászott egy tolvaj és onnan 500 korona ékszert, az orvos összes fegyvereit és vasuti féljegyét elvitte. Az orvos a lopás pillanatában otthon tartózkodott. A verandán vacsorált családjával. A betörő okozta zöreijre figyelmes lett, de nem tulajdonított annak nagyobb fontosságot. Csak vacsora végeztével, a midőn a hálószobába ért, rémülten látta, hogy az éjjeli szekrény fiókja teljesen hiányzik. A fiókot ugyan később a kertben megtalálták, de tartalmától teljesen kifosztva. A tolvaj után, ki

ugyanaz éjjel még két kereskedőt is szerencsétlenül látogatásával, a hatóság erélyesen nyomoz.

Az elrontott gyomor, mely porokra és cseppek használatára csak lassan javul, a természetes **Ferencz József-keserűviz** tisztító és elvezető hatása folytán könnyen gyógyul. A felfúvódás, égésérzés és ideges fejfájást már az első adagolás után megszűnik. Rendszeres használat mellett a valódi Ferencz József-viz az egész emésztőcsatornát keresztül-mosva, még nagyevőknel is lehetlenné teszi újabb kellemetlenségek képződését dr. Jules Félix, brüsszeli királyi orvos és a Szent Gertrude kórház igazgatója, a valódi Ferencz József-keserűvizet „a legeslegjobb gyomorerősítő hashajtók egyikének tartja.” — A gyógytárakban és a fűszerüzletekben kapható.

Árpa a porban. A napokban gabonát fuvaroztak a nyitrai vasúti állomásról a gőzmalomba. Hogy-hogy nem, egy zsák árpa lecsúszott az egyik szekérről, a nélkül, hogy ezt a kocsis észrevette volna. Kiss József napszámos talán 50 lépésnyire haladt az Erzsébet-úti gyalogjárón, de nem figyelmeztette a kocsist a hiányról, hanem vállára kapta a zsákot és Párutea felé vette útját, hol egy szatócsnál értékesítette az árpát. Persze mások is látták, hogy Kiss József jogtalanul eltulajdonította a gabonát, miért is feljelentéssel éltek ellene a rendőrkapitányságon. Az eljárás során Kiss kezdetben tagadta tettét, de mikor a tanuk rávallottak, beismerte, hogy helytelenül járt el.

Csendélet a Schlesinger-korcs-mában. Vasárnap délután ugyancsak „hangos” volt a nyitrai Schlesinger-korcsma. Kresmárik István, Kresmárik János, Knyazsiczky József és Kocsis József napszámosok nagyban mulattak egy szál cigány mellett. Folyt a pálinka nemcsak a száraz, öblös torkokba, de még az asztalon is. Így nem esoda, hogy este felé a dárídó verekedéssé fajult. A vig cimborák valami fölött összekülönböztek és ütlegelni kezdték egymást. Ki pusztá kézzel, ki üveggel vagy késsel mérte a csapást a közelében állóra. A koresmáros, midőn látta, hogy válságossá fordul a helyzet, rendőrrét küldött. Csakhogy az ittas kompánia nem igen hajlott a szép szóra. Az előállítás elkerülhetlenné vált. Igen ám, de a rendőr egymagában nem volt képes négy embert megfékezni, evégből segítséget kért a párutcai őrszobáról. A rendőrök nagynehezen kituszkolták a mulatókat az utcára. Ekkor Gyuris Kaesieskár János napszámos közbelépett és minden ékesszólását latba vetette, hogy az előállítást megakadályozza. Terve azonban balul ütött ki. A rendőrök őt is közrefogták és az utca népének legnagyobb gaudiúrára a városházára kísérték, a honnan állítólag nem egyhamar szabadul ki, mert a hatósággal egyéb elszámolni valója is van.

CSARNOK.

Nagy- és Kisörvistyé története.

— Hely- és művelődéstörténeti tanulmány. —

Oklevelek alapján írta: Follajtár József.

XVII.

Oklevelek.

16.

1679. szeptember 3.

Hodossy István levele Illésházy Zsófiához, melyben a kezén levő három jobbágytelek kibocsátását sürgeti.

Ajánlom szolgálatomat Kgnek, mint nekem jóakaró Asszonyomnak!

Isten minden kívánta szerint való jókkal álgya megh Kgdet szivbül kívánom. Nem kétem Kgdet sz az nem tudny miben legien Nagi Eörvistyie három jobbágyomnak dolga, az kiket szegéni Hodossy Bálinth és Szegéni Hodossy János néhay OesKay Gáspár uramnak zálogba vetettek volt. Kiknek obligátor leveleiben az nevi ezenképen föl vannak téve ugi mint: Fogas Ádám, Gajdos Miklós az harmadik Beliczovszky pusztaja, mely három jobbágyim kezül kettő Kgméd kezínél levén mostanába ugi mint Koleszka Tamás és Miezgha Miklós az kik kezül edgyik Fogas Ádám másika Gajdos Miklós nevű heleben laknak. Ezeket azért akarnám ugi mint saját jószágomat kezemhez vissza venni, kgmédet mint jóakaró szomszéd asszonyomat leghislegheleöször azzal az kit iratom által akarom meghatalálni és szomszédlagosan azon kit jobbágyomnak zálogos summájával meghkinálni, szabván perse magam azon jószágról való kült obligatiojához a ki per expressum azt tartja maghában valamikor mi letesszük felül-emitett zálogot summát, minden perpatvar nélkül sis omnibus juridicis remediis, az pénzt felvenny s az jószágot kezünkhez bocsátani kgmétek tartozik. Kgmédet ez okra való zával kérem alázatosan, tovább az obligator levelinek Continentiajával engem ne fárasztasson, külesigimet ne szaporítsa, hanem az magha pénzt vegye fel, az jószágomat kezemhez bocsássa. Bizonyos választ várom. Isten tartsa és éltesse sokáig kedves jó egészségben Kgmédet.

Kelt Nagi Eörvistyén 3 szeptembris 1679.

Kgdnek szolgáló szomszédja Hódossy István, kívül: Tekintetes s Nagiságos Illésházy Sophia Asszonyinak Nehay OesKay Ferencz uram meghagyott özvegyének ese nekem jóakaró asszoinomnak adassék OesKón.

Eredetije O. L. Nevreg. A. 532 Nr. 1.

17.

1679. szeptember 9-én.

Ugyanaz ugyanannak.

Készséggel való szolgálatomat ajánlom Kgnek mint erántam bizodalmas asszoinomnak.

Isten minden kívánta szerint való jókkal algya megh kgdet. Az minapi Kghez irt levelemben bizomis Nagi Eörvistyie jobbágyaim eránt, a kiket Kgd zálogképen birja, választ nem adván, ujabban ezzel az két irattal Kgdet atiafiasagosan szomszedságunkat tekintvén, mint jó szomszedságot, s minth pedighen obligator levelinek mivoltát meghataláltam. Kérvém és intvén Kgdet, mint jóakaró szomszéd asszoinomat, Kgméd az magha pénzt uegy mint fl. 100. száz forintot vegye fel és az jószághomot kezemhez minden perpatvar nélkül, a mint obligator levele tartja botsássa. Aminthogi nem is kételkedem tovább is az obligator levelinek kötésivel fárasztasson Kgd engemet. Bizonios választ várva, Isten tartsa és éltesse sok számos esztendeig kedves jó egészségben Kgdet.

Kült Nagi Eörvistén 9. szeptembris 1679. Kgdnek köteleességgel szolgáló szomszédja Hodossy István.

Kivül: Cim, mint az előző számnál. Eredetije O. L. Nevreg. A. 532/1.

"ZENIT" ASBEST-PALA

Nyitra és vidéke részére LINKENBERG JÓZSEF vaskereskedőnél, Nyitra, Pár-utca 22. Telefon 66.

A vezérképviselő elvállal a „Zenit Asbestpala r.-t., Puhó Kucskó” nevében teljes épületek fedését, tehát szükség esetén régi zsindelyes, cserépfedelű, vagy szalmával fedett házak tulajdonosai forduljanak ide **árajánlatért** és mintalapért (díjmentes). — Több vaggon az árúból és mindennemű építőanyagból állandóan raktáron tartatik

17.

1684. március 29.

Kivonat a Körmeny János által eszközölt összeírásából, melyet ez a hűtlenségbe esett Oesky Ferenc javairól felvett:

Ju Nagy Eörvistye:

Inguilini Nr. 2 Georguis Krtovszkyet Georguis Miezgha jamdesertae. Tertia tomasovszka manet deserta.

O. L. Urbaria et Conzeptiones fasc. 27. Nr. 22.

19.

Hidvéghy Mihály confiscált javai

kisörvistyé

sessiones populosae Nr. 7, quarum una quartalastica cum una octavalistica solvit florei. 5 denar 61 Cmus Capitale facit flor. 93 den. 50. Octavalisticae solvunt 5. flor. 13 den. 30. Cmus capitale facit flor. 221 den. 66 2/3. Sexta ingnilinaria solvit flor. 2 den. 50. Cmus capitale facit flor. 41 den. 66 2/3. Isti omnes praeterea praestant labores certos praeter censum valentes flor. 450 — Trini ingnilini desertam terram excolentes solvunt ab usgum flor. 7 den. 50. Dant praeterea Capones 7, singulum per 20 den, destimango facit capitale flor. 20 — Summa facit flor. 951 den. 83 1/3.

O. L. Urbaria et Conzeptiones fasc. 36. Nr. 14.

V. ö u. ott. fasc. 117. Nr. 11, a mely szerint a munkaváltásért fizetnek 30 forintot. és V. ö u. ott. fasc. 117. Nr. 15. mely szerint Hellenbach az egészet 500 frtért vette meg.

(Vége.)

Telefon.

Cs. Szakolca. A Yankeet megkaptuk és köszönjük, de a levél meg nem érkezett.

M. Koros. A közérdekű közlemények díjmentesek.

Várnaiaknak. Szives üdvözlétükért fogadják benső köszönetünket!

ALAPITTATOTT 1869. ÉVBEN

NYITRAI NÉPBANK MINT RÉSZV. TÁRS.

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előteget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

10. 12. **Az igazgatóság.**

SZÉKHÁZA: VÁROSHÁTÉR 3.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

Figyelmeztetés!

Felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét az intézetünknel létező

takarék biztosító

osztályra. Egy korona és csekély pótdíj heti befizetése ellenében, megélés esetén, a 15-ik év végén

1000 koronát

fizet ki a nyitrai népbank. Ha pedig a befizető bármikor elhal törvényes örökösei, vagy az általa kijelölt kedvezményezett, 1000 koronát kap a haláleset igazolása után 30 napon belül. A jegyezhető legesekélyebb befizetés hetenkint egy korona a legnagyobb hetenkint 50 korona. E befizetések alapján az intézet kölcsönöket is folyósít. Részletes felvilágosítást az intézet nyújt.

Nyitrai Népbank részv.-társas. Üzletszerzők kerestetnek!

ISKOLAIDÉNY 1911/12

T. szülők és gyámok figyelmébe!

Leány- és fiú-fehérneműk.

Intézeti kelengyék. Iskolai és ünneplő ruhák. Harisnyák, kötények, cipők, kalapok sapkák, esernyők és takarók nagy választékban.

Az intézetekben szükséges összes fehérnemű cikkek olcsó és jó minőségben beszerezhetők::

45. 23-0.

Verebély Géza divatárúházában, Nyitrán.

Vajda J. butorkereskedő Nyitra, Pár-utca 22. sz.

Modern butorok jó minőségben legolesobban kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett. **BUTORAIM** száraz anyagból, kitűnő iparosok által legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó izléssel és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek.

Nagy választék háló, ebédlő s szalon-szoba butorokban.

Mindennemű réz-, nikkel- és vasbutor, veranda és kerti butorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját kárpitos műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és disztési munkák szakszerűen és izléseesen állítatnak elő.

5. 21-30.

A nők legforróbb vágya szépnek lenni!

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI „IBOLYA-CREME“

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el

szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

105. 12-15.

és mindennemű más arctisztátalanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Egy darab „lbolya-creme“ szappan

70 fillér, egy doboz „Aradi lbolya-

Hölgypor“ 1 korona 20 fillér, egy

üveg „lbolya-tej“ ára 1.— korona.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ARPÁD** gyógyszer-tárában Aradon és **KUBÁNYI ISTVÁN** úr drogeriájában Nyitrán, valamint az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában, drogeriájában és továbbá illatszerek kereskedésében.

Vasuti menetrend

Érvényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekujvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40, Érsekujvárra érke. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:00, 11:43.	Érsekujvár—Nyitra. Érsekujvárról ind. 4:26, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45, Nyitrára érke. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:26, Ntapolcsányba érke. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:20, 11:35.	Ntapolcsány—Nyitra. Ntapolcsányból indul 4:27, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:20, 9:15, Nyitrára érke. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Ntapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24, Németprónára érke. 10:15, 4:04, 10:09.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul 3:25, 12:18, 6:01, Ntapolcsányba érke. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01, Lipótvárra érke. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27, Nyitrára érke. 9:53, 12:40, 7:35.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17, Kuttiába érke. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiából ind. 7:10, 1:00, Lipótvárra érke. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:03, Radosnára érke. 9:04, 2:09, 8:36.	Radosna—Nyitra. Radosnáról ind. 4:36, 10:13, 3:01, Nyitrára érke. 6:31, 11:41, 4:43.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBEN

Birtok !!! eladás !!!

70 m. holdból álló szántóföldek úri lakházzal, szép gyümölcsös kerttel, funtusz instructusszal együtt azonnal átvehető. Nyugalmasított tisztviselőknek igen ajánlható. :: Bővebbet STERN MIKSA tulajdonosnál Somorján. 122 3-7

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöli.

9. 30-62.

„KOLLARIT”
bőrlemez
a jelenkor legjobb
tetőlemeze.

Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.

Állandó raktár aszfalt, kátránylemez s elszigetelőlemezből

63 21-39

Figyelem!

Megérkeztek:

Figyelem!

Friss lipói túró
Friss ementhali sajt
Friss gróji sajt
Friss szalámi (magyar)
Friss saláta olaj
Friss uborka ecetben
Friss borecet izletes
Friss ásványvizek

Raffia, kékkő, szőlőkötözőfonál,

finom zabori bor:

1 nagy üveg zamatos bor 45 kr.
1 nagy üveg zabor gyöngye 55 kr.
1 nagy üveg zabori rizling 60 kr.
1 nagy üveg zabori vörös 65 kr.
Üres palackok 5 kr.-ért visszavétnek.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos **NYITRÁN.**

83. 14-52

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által ujonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én (előbb: felső Guttman söréssarnok) megnyitottuk. a Bottyán-utcával szemben

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének vélünk hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kíváncsiak, valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes mezőgazdasági gépsükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítették bennünket, hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának gyártmányait hozza forgalomba.

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és általánosan ismeretes, hogy azok a külföld hasonnemű gyártmányaival a versenyt minden tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot vállalunk; géprezsek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul ujakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk.

A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának fellendülését.

Kelt: Nyitrán, 1911. évi május hó 16-án.

98. 12-26.

Nyitrai Iparbank.